

Sport

Cerny

Ajax strikt 15-jarige Tsjechische aanvaller

Ajax heeft opnieuw een jong talent vastgelegd. De club heeft een akkoord bereikt met de pas 15-jarige Tsjech Vaclav Cerny van FK Pribram. De speler zal, gezien zijn jonge leeftijd, pas in januari 2014 overstappen naar de jeugdopleiding in Amsterdam. De vleugelaanvaller liep afgelopen zomer stage bij Ajax. Afgelopen jaar speelde hij al vier wedstrijden voor Tsjechië onder 17 jaar.

Spartak Moskou

Anderlecht huurt Demy de Zeeuw

Oud-international Demy de Zeeuw (29) maakt het seizoen op huurbasis af bij Anderlecht, de club van trainer John van den Brom. De Belgische kampioen heeft een optie op de geboren Apeldoornse genomen om hem van de Russen te kopen. De Zeeuw verhuisde in de zomer van 2011 van Ajax naar Spartak Moskou, waar hij nogal vaak als reserve fungeerde.

Afrika Cup

Invaller Bony wint met Ivoorkust

Ivoorkust heeft dinsdag de eerste groepswedstrijd op de Afrika Cup gewonnen. Togo werd met 2-1 verslagen. De winnende treffer van Yao Kouassi Gervinho viel in de slotfase. Wilfried Bony, de topscorer van Vitesse, verving in de 74ste minuut Didier Drogba. In de andere wedstrijd in poule D sloeg Tunesië in de blessuretijd toe tegen Algerije. Youssef Msakni maakte de beslissende goal: 1-0.

Wielrennen

Houanard geschorst, onderzoek naar Hoste

De Franse wielrenner Steve Houanard is voor twee jaar geschorst, heeft de UCI bekendgemaakt. Bij de renner van AG2R werden in september bij een out-of-competitioncontrole sporen van epo aangetroffen. De wielrenunie verdenkt de Belgische renner Leif Hoste van overtreding van de dopingregels. De UCI heeft de Belgische bond gevraagd een disciplinaire procedure te starten.

Premier League

Newcastle neemt Yanga-Mbiwa over

De Franse international Mapou Yanga-Mbiwa verruult de Franse kampioen Montpellier voor het Engelse Newcastle United. Dat heeft Montpellier dinsdag gemeld. De 23-jarige verdediger moet nog wel medisch worden gekeurd door de club van Tim Krul en Vurnon Anita. Naar verluidt is met de transfer een bedrag van 8 miljoen euro gemoeid. Ook aanvaller Yoan Gouffran van Girondins Bordeaux vertrekt naar Newcastle.

Onderzoek: Ajax en Barça gunstige uitzonderingen

Weinig eigen jeugd bij topclubs

Van onze verslaggever
Willem Visser

AMSTERDAM Barcelona en Ajax waren dit seizoen de enige deelnemers aan de Champions League met een selectie die voor minstens de helft bestond uit zelf opgeleide spelers. Dat is een van de uitkomsten van een onderzoek van het Zwitserse bureau CIES, het Internationale Centrum voor Sport Studies.

In de selectie van Barcelona, dat in de achtste finales tegen AC Milan speelt, is 59 procent van de spelers afkomstig uit de eigen school, La Masia. Bij Ajax heeft 55 procent minimaal een deel van de opleiding op de Toekomst genoten. De Nederlandse kampioen is overigens al uitgeschakeld in het belangrijkste clubtoernooi.

CIES doet sinds 2005 vooral demografisch onderzoek in 31 Europese competities. Het deze week verschenen rapport vergelijkt dit seizoen met de vorige jaargang. De peildatum is 1 oktober.

Clubs als Ajax en Barcelona zijn uit-

55

Percentage selectiespelers van Ajax in dit seizoen van de Champions League die afkomstig waren uit de eigen opleiding.

36

Percentage spelers van clubs in Europese competities die opgroeiden in een ander land dan dat van de huidige werkgever.

zonderingen op de regel. Het percentage zelf opgeleide spelers neemt gemiddeld gesproken af, ondanks het verzoek van de UEFA meer geld en moeite te steken in scholing van talent. In sommige landen, waaronder Italië, Turkije en Portugal, is het percentage spelers uit de opleiding gedaald tot minder dan 10 procent.

Veronderstellingen over de jeugdigheid van de Nederlandse competitie blijken te kloppen, afgezet tegen de rest van Europa. Alleen voetballers uit Kroatië en Slovenië zijn gemiddeld jonger. Die landen leiden bovendien

steeds meer voetballers op, hetgeen strookt met recente uitspraken van Mohammed Allach, technisch directeur van de KNVB. Hij wees op de opkomst van landen in Centraal Europa en noemde ze een bedreiging voor Nederland. In Nederland ligt de gemiddelde leeftijd van voetballers in de ere-divisie op 24,5 jaar, bijna vier jaar onder het moyenne van de oudste competitie, die van Cyprus.

Het eiland Cyprus, de laatste jaren in opkomst mede dankzij rijke clubeigenaren, gaat ook aan de leiding als het gaat om het aantal buitenlanders. Een

sprekend voorbeeld: liefst 74,2 procent van de aanvallers in die competitie is afkomstig uit een ander land. Ook in Engeland, Portugal, België, Italië en Turkije is meer dan de helft van de aanvallers buitenlands. Ruim eenderde (36,1 procent) van alle voetballers in de onderzochte landen groeide op in een ander land dan dat van de huidige werkgever.

Brazilië blijft de belangrijkste exporteur van voetballers, hoewel een trend van de laatste jaren doorzet. De Braziliaanse aanwezigheid neemt af, van 524 naar 515. Dat heeft ook te maken met economische factoren. De competitie in Brazilië wordt allengs rijker, in tegenstelling tot bijvoorbeeld die van Griekenland. Hier is een verband te leggen met de financiële crisis.

Dan nog een paar cijfers over Barcelona, door velen gezien als de beste ploeg van Europa. Met gemiddeld 1,77,74 meter is de selectie van trainer Vilanova gemiddeld het kleinst, terwijl spelers het langst bij de club blijven: gemiddeld vijf jaar. Voetballers als Messi, Puyol, Xavi en Iniesta spelen al hun hele profloopbaan bij Barcelona.

Aanval op de scorebordjournalistiek

De statistieken rukken op in het professionele voetbal. Er wordt verder gekeken dan alleen naar winst of verlies. De Volkskrant gaat daarbij helpen met een blog: de Zestien.

Door **Michiel de Hoog**

De beste ploeg wint niet altijd. Dat weet elke voetballiefhebber, en dat maakt voetbal voor velen ook zo mooi.

Maar als dat klopt, waarom staat er dan zo zelden een lovend verslag over het spel van een verliezende ploeg in de krant? En waarom kan de verliezer vrijwel altijd rekenen op een afranseling in de voetbalpraatprogramma's?

De uitslag kleurde ook afgelopen weekend de beeldvorming. Zo was Vitesse tegen AZ 'armetierig', leverde PSV een 'wanprestatie' tegen Zwolle, en was het krachtsverschil tussen Feyenoord en Ajax 'toch wel heel groot'.

Nu is de uitslag niet irrelevant. Het doel van het spel is natuurlijk om te winnen, niet om goed te spelen. Maar trainers kunnen hun beleid niet veranderen na elke verliespartij. Trainers moeten kijken naar de onderliggende waarheid. Wat maakt een ploeg goed? Wat is pech of geluk? En moet ik ingrijpen, en zo ja: hoe?

Decennialang waren deze vragen het exclusieve domein van deskundigen, veelal ex-profs. De ex-prof - Yuri, Jan, René, Johan, Ronald, Ruud, Willem - bepaalt in de media als 'deskundige' het beeld, en bij clubs als trainer of technisch directeur het beleid.

Dat beeld kantelt. Coaches van grote clubs zijn lang niet altijd meer (bekende) ex-profs. En economen, statistici, natuurkundigen concurreren op blogs met de analytici van de mainstream media. De bloggers profiteren van uitgebreide beschikbaarheid van videobeelden, en de vele statistieken die online beschikbaar zijn.

Het nieuwe blog van de Volkskrant,

Als Jan Wouters een paar wedstrijden op rij wint, geldt hij als succescoach. Maar wat doet hij anders dan zijn voorganger? Foto ANP

De vraag is meer: is het voetbal klaar voor de statistiek?

De Zestien, heeft drie van hen bereid gevonden voetbal met een statistische en tactische bril te bekijken: Sander IJtsma, Simon Gleave en Tijs Rokers.

Sander IJtsma (34, @IJtsma op Twitter) blogt al sinds 2010 over voetbal op IJtsma.nl. Eerst vooral over tactiek, in navolging van de Engelsman Michael Cox, die op zonalmarketing.net een breed publiek wist te trekken. Cox is inmiddels columnist voor The Guardian.

Door de ruime beschikbaarheid van data is IJtsma zich steeds meer op statistische analyse gaan richten. 'In de voetbalwereld viert de mening van de expert nog altijd hoogtij', zegt IJtsma. 'Maar in de wetenschap vormt deze mening slechts de laagst denkbare vorm van bewijs, waar elke vorm van het gebruik van data boven staat.'

IJtsma heeft zijn hoofd gebroken over de vraag hoe je de kwaliteit van een ploeg cijfermatig kunt uitdrukken. Punten, doelpunten, doelsaldo, schoten op doel, tegendoelpunten en balbezit blijken slechte voorspellers van het succes van een ploeg.

Een van de beste statistische eenheden die IJtsma kent om kwaliteit te meten is TSR: de Totale Schoten Ratio. Dat is het aandeel van een ploeg in het totaal aantal schoten van een wedstrijd. Dus als Ajax tegen Feyenoord zeven keer op goal schiet, en Feyenoord drie keer, is de TSR van

Ajax 0,7 en die van Feyenoord 0,3.

Wat blijkt nu? De TSR van ploegen blijkt over seizoenen vrij constant te zijn, constanter dan welke eenheid ook. De ploeg met de hoogste TSR wint niet altijd, maar wel meestal. En dat betekent ook dat je ermee kunt voorspellen wie er waarschijnlijk kampioen wordt - kijk voor die voorspelling en de uitleg over TSR op De Zestien.

Ook volgens Simon Gleave (47), hoofd analyse van sportdatabedrijf Infostrada, is de uitslag vaak een gemakkeerde weergave van de krachtsverhoudingen. 'Maar hij bepaalt wel hoe mensen over voetbal denken. Mensen kiezen van nature voor de verhalen over ploegen die het makkelijkst te vertellen zijn. En niet voor de meest kloppende of de interessantste.'

Dat komt omdat die soms lastig te zien zijn. Toen Chelsea in november Roberto di Matteo ontsloeg, had de club in de competitie 10 punten meer behaald dan een seizoen eerder tegen dezelfde tegenstanders. Maar Chelsea stond na wat pech 'slechts' derde, de media waren kritisch, en eigenaar Abramovits had genoeg gezien.

Als Jan Wouters een paar wedstrijden op rij wint, geldt hij als succescoach. Maar wat hij anders doet dan voorganger Du Chatinier?

Wie naar de cijfers kijkt, trekt andere conclusies. Gleave: 'Je vraagt je af of beleidsmakers bij clubs zulke cijfers meenemen in hun beslissingen.'

Dat is precies wat de derde blogger van De Zestien, Tijs Rokers (36), wil bereiken. De statistiek is klaar voor het voetbal, denkt Rokers. 'Cijfermateriaal zorgt voor een onuitputtelijke bron van inzichten en strategische toepassingen.' De vraag is meer: is het voetbal klaar voor de statistiek?

IJtsma, Gleave en Rokers trachten de lezer een ander perspectief op voetbal te geven. Gleave citeert de legendarische statisticus George Box: 'Alle modellen zijn fout, maar sommige zijn nuttig.'